

CZĘŚĆ 3.
Luksemburgowie

JAN ŚLEPY	134
KAROLI	146
WACŁAW IV	154
ZYGMUNT	157

Jan Ślepy

KRÓL CZESKI
1310–1346

Ojciec: HENRYK VII LUKSEMBURSKI

Był synem Henryka III (VI), hrabiego Luksemburga, margrabiego Arlon oraz hrabiego La Roche i Durbuy, potomka dynastii limburskiej, i jego żony Beatrycze, córki Baldwina z Avesnes, pana (hrabiego) Beaumont i Beaufort. Urodził się w Valenciennes 12 lipca 1274 lub 1275 lub też ok. 1278–79. Po śmierci ojca w 1288 został jako Henryk IV (VII) hrabią Luksemburga, margrabią Arlon, hrabią La Roche i Durbuy. 9 czerwca 1292 w Tervueren poślubił Małgorzatę Brabancką (poniżej). 27 listopada 1308 we Frankfurcie nad Menem został wybrany królem rzymsko-niemieckim; koronacja odbyła się 6 stycznia 1309 w katedrze akwizgrańskiej. 6 stycznia 1311 w katedrze św. Ambrożego w Mediolanie został koronowany na króla Italii (Longobardów), a 29 czerwca 1312 w bazylice św. Jana na Wzgórzu Laterańskim przyjął koronę cesarską z rąk legatów papieskich; była to pierwsza cesarska sakra od czasu koronacji Fryderyka II w 1220. Zmarł 24 sierpnia 1313 w Bonconvento nieopodal Sieny; przyczyną śmierci cesarza była najpewniej malaria, istnieją jednak przekazy wedle których został otruty hostią podaną mu przez franciszkańskiego mnicha Poliziano di Montepulciano. Zwłoki Henryka VII złożono w katedrze w Pizie.

Matka: MAŁGORZATA BRABANCKA

Jej ojcem był Jan I Zwycięski, książę Brabancji z dynastii Louvain, matką zaś jego druga żona Małgorzata, córka Gwidona z Dampierre, hrabiego Flandrii i margrabiego Namur. Urodziła się ona 4 października 1276. Najprawdopodobniej 6 stycznia 1309 w katedrze w Akwizgranie została koronowana wraz z małżonkiem na królową rzymsko-niemiecką. Towarzyszyła Henrykowi podczas włoskiej wyprawy i zmarła po krótkiej chorobie, być może wsku-

tek zarazy, 14 grudnia 1311 w Genui, nie doczekawszy cesarskiej sakry małżonka. Jej ciało złożono w kościele św. Franciszka di Casteletto w Genui.

Siostry króla Jana (1–2):

- 1 MARIA (ur. 1304 lub 1305, zm. 1324). W 1322 poślubiła KAROLA IV PIĘKNEGO, KRÓLA FRANCJI I NAWARRY (ur. 1294, zm. 1328), ostatniego Kape-tynga w linii prostej; ich jedyny syn zmarł wnet po narodzinach.
- 2 BEATRYCZE, DRUGA ŻONA KAROLA I ROBERTA (ROZDZIAŁ II., CZĘŚĆ 1.).

*

Urodził się 10 sierpnia 1296 na zamku w Luksemburgu. Podczas zjazdu książąt Rzeszy w Spirze 30 sierpnia 1310, na prośbę panów czeskich, ojciec nadał mu Czechy w lenno. 7 lutego 1311 w bazylice (od 1344 katedrze) św. Wita w Pradze został ukoronowany wspólnie z małżonką; tak jak jego poprzednicy tytułował się również królem polskim (zrzekł się praw sukcesyjnych do Polski na mocy traktatu wyszehradzkiego, zawartego dnia 19 listopada 1335 z Kazimierzem Wielkim). 13 września 1310 został przez ojca mianowany generalnym wikariuszem Rzeszy i po wyjeździe Henryka VII do Italii sprawował w jego imieniu regencję. Po śmierci ojca (1313) odziedziczył rodowe posiadłości w Luksemburgu, nie zdołał jednak zdobyć korony niemieckiej. W 1331 był z ramienia króla Francji Filipa VI porucznikiem generalnym Gaskonii, w 1338 pełnił ów urząd w Langwedocji, a w 1334 otrzymał w dziedziczną dzierżawę włości i zamek Mehun-sur-Yèvre. Ok. 1337 pojawiły się u niego objawy ślepoty, a w wyniku nieudanej operacji w 1340 całkowicie utracił wzrok – zwano go odtąd Ślepym. Mimo kalectwa wziął po stronie Francji udział w bitwie stoczonej 26 sierpnia 1346 pod Crécy między wojskami francuskimi i angielskimi; przywiązany łańcuchami do konia został przez najwinniejszych członków swojego orszaku poprowadzony w bój i wraz z nimi poległ. Odnalezione po bitwie ciało króla z uwagi na panujące upały zabalsamowano, wyjęto trzewia i złożono w opactwie cysterskim w Valloires, natomiast serce i resztę ciała najstarszy syn, Karol, przewiózł do Luksemburga i złożył w opactwie benedyktyńskim Altmünster. Podczas oblężenia miasta przez Francuzów w latach 1794–95 szczątki Jana wydobyto z grobowca

i ukryto, a w 1809 przeniesiono je do Mettlach koło Trewiru, gdzie zostały tymczasowo umieszczone w fabryce porcelany. Później na polecenie króla pruskiego Fryderyka Wilhelma IV kości Jana złożono w nowowypudowanej w kaplicy w Castell nad Saarą (Kastel-Staad) a w 1946 sprowadzono je do miasta Luksemburga, gdzie spoczęły w podziemiach katedry.

Małżonki Jana Luksemburskiego:

1. Poślubiona 31 sierpnia 1310 w katedrze w Spirze:

ELŻBIETA CZESKA

Była najstarszą córką Wacława II (ROZDZIAŁ I., CZĘŚĆ 1.). Urodziła się 21 stycznia 1292 na zamku w Pradze i 7 lutego 1311 w bazylice (później katedrze) św. Wita została koronowana wraz z małżonkiem. Zmarła na gruźlicę 28 września 1330 w swojej praskiej rezydencji zwanej Domem Pod Kamiennym Dzwonem i została pochowana u boku ojca i brata w klasztorze cystersów w Zbrasławiu pod Pragę.

2. Poślubiona w grudniu 1344 w zamku Bois-de-Vincennes:

BEATRYCZE BURBOŃSKA

Była ona córką Ludwika I de Bourbon zwanego Kulawym, księcia Burbonii (Bourbonnais) i hrabiego La Marche, potomka bocznej linii francuskiej dynastii Kapetyngów, oraz jego żony Marii, córki Jana II, hrabiego Holandii i Hainaut. Urodziła się ok. 1320. Ponieważ była spokrewniona z Janem w stopniu trzecim (oboje byli prawnukami Henryka II (V) z Luksemburga), małżeństwo z nim zostało usankcjonowane dyspensą papieską wydaną 9 stycznia 1335 w Awinionie. Koronacja Beatrycze miała miejsce 18 kwietnia 1337 w bazylice św. Wita. Niepopularna w Czechach, po śmierci Jana opuściła kraj. Ok. 1347 w Grandvillers w Lotaryngii wyszła za mąż za ODONA II, PANA GRANCEY (zm. 1389). Zmarła 25 grudnia 1383 w Danvillers i została pochowana w paryskim kościele jako binów (dominikanów).

Dzieci króla Jana i Elżbiety Czeskiej (1–7):

1. MAŁGORZATA. Urodziła się 8 lipca (lub 8 kwietnia) 1313 w Domu Pod Kamiennym Dzwonem w Pradze, a 12 lutego 1328 w Straubing została poślubiona przez HENRYKA II (XIV) STARSZEGO, KSIĘCIA DOLNEJ BAWARII OD 1309 (ur. Landshut 29.09.1339, zm.

tamże 1 lub 2.09.1339), syna księcia dolnobawarskiego Stefana I z dynastii Wittelsbachów oraz jego żony Jutty, córki Bolka I, księcia świdnicko-jaworskiego; dochowali się syna jedynaka. Po śmierci męża oraz syna Małgorzata powróciła do Pragi, gdzie w maju 1341 została zaręczona z KAZIMIERZEM III WIELKIM, KRÓLEM POLSKI OD 1333 (ur. 1310), wcześniej zaręczonym z jej młodszą siostrą Juttą. Do ślubu jednak nie doszło z powodu choroby Małgorzaty, która zmarła 11 lipca 1341 na zamku praskim. Została pochowana w nekropolii ostatnich Przemyślidów – klasztorze cysterskim w Zbrasławiu pod Pragą.

- 2 JUTTA (GUTTA, BONA). Urodziła się ona 20 maja 1315 w Domu Pod Kamiennym Dzwonem w Pradze i krótko po narodzinach, w drugiej połowie 1315 została zaręczona z KRÓLEWICZEM POLSKIM KAZIMIERZEM, późniejszym KAZIMIERZEM III WIELKIM (i przyszłym narzeczonym jej starszej siostry Małgorzaty), jednak zaręczyny zerwano w 1318 lub 1319 (może dopiero w 1322). Jej mężem został 28 marca 1332 (wedle innych opracowań 16 lub 28 sierpnia 1332) w Mélun JAN (JEHAN) FRANCUSKI (DE VALOIS), KSIĄŻĘ NORMANDII, HRABIA ANDEGAWENII OD 1332, KSIĄŻĘ GUJENNY OD 1345, KRÓL FRANCJI JAKO JAN II OD 1350, ZWANY DOBRYM (ur. zamek Gué-de-Mauny, Le Mans 26.04.1319, zm. Londyn 8.04.1364), syn Filipa VI, króla Francji z dynastii Walezjuszy, i jego pierwszej żony Joanny zwanej Kulawą, córki Roberta II, księcia Burgundii. Dochowali się licznych dzieci (od czterech synów wywiodły się wszystkie późniejsze linie dynastii walezyjskiej). Bona zmarła podczas epidemii dżumy 3 lub 11 września 1349 w Maubuisson, nie doczekawszy wstąpienia męża na tron Francji; spoczęła w opactwie cysterskim w Maubuisson. Owdowiały Jan ożenił się w 1350 z Joanną, hrabiną Owernii i Boulogne, i miał z nią dalszych troje dzieci.
- 3 KAROL I | s. 146
- 4 PRZEMYSŁ OTTOKAR. Urodził się 22 listopada 1318 w praskiej rezydencji matki, Domu Pod Kamiennym Dzwonem, gdzie zmarł 20 kwietnia 1320. Został pochowany u cystersów w Zbrasławiu.
- 5 ANNA. Urodziła się jako jedna z bliźniaczek w dniu 27 marca 1319 (1323) na zamku w Cham. 16 lutego 1335 w Znojmie została

żoną OTTONA I (WESOŁEGO), LANDGRAFA W ALZACJI, KSIĘCIA AUSTRII I STYRII ORAZ PANA AUSTRII PRZEDNIEJ OD 1330, KSIĘCIA KARYNTII, PANA KRAINY I HRABIEGO TYROLU OD 1335 (ur. Wiedeń 23.07.1301, zm. Neuberg 26.02 (może 17.02) 1339), młodszego brata króla czeskiego Rudolfa I Austriackiego (ROZDZIAŁ I., CZĘŚĆ 2.); był on wcześniej żonaty z księżniczką dolnobawarską Elżbietą, bratanicą króla Węgier Béli V (Ottona) (ROZDZIAŁ II., CZĘŚĆ 2.), z którą miał się dwóch synów. Anna zmarła bezdzietnie 3 września 1339 w klasztorze cysterskim w Neubergu nad rzeką Murycą i została tam pochowana.

- 6 ELŻBIETA. Urodziła się 27 marca 1319 lub 1323 na zamku w Cham jako bliźniaczka Anny. Zmarła w sierpniu 1324 w Cham i została pochowana u cystersów w Zbrasławiu pod Pragą.
- 7 JAN HENRYK. Urodził się 12 lutego 1322 na zamku w Mielniku (czes. Mělník). Po śmierci teścia, byłego króla Czech Henryka Karyńskiego, wiosną 1335 został *de iure uxoris* hrabią Tyrolu, jednak faktyczne rządy objął tam wspólnie z małżonką dopiero jesienią 1336 po wycofaniu się wojsk cesarskich. Jego małżeństwo z Małgorzatą Maultasch zostało unieważnione przez stany tyrolskie z końcem 1341 z powodu nieskonsumowania związku (zachowało ważność kanoniczną do 1359), co poskutkowało utratą przez Luksemburgów władzy w Tyrolu. 26 grudnia 1349 Karol IV nadał mu w lenno Marchię Morawską, z zastrzeżeniem jednak, że margrabia i jego sukcesorzy nie będą zgłaszać roszczeń do czeskiej korony dopóki żyć będzie Karol i jego potomkowie; w zamian Jan Henryk zrezygnował z roszczeń do Tyrolu. Podczas nieobecności starszego brata w Czechach pełnił tam funkcję namiestnika. Zmarł 12 listopada 1375 na zamku w Brnie i spoczął w ufundowanym przez siebie kościele klasztornym augustianów pw. św. Tomasza tamże.

Małżonki Jana Henryka, margrabiego Moraw

1. Poślubiona 14 lub 16 września 1330 w Innsbrucku:

MAŁGORZATA. Zwana MAULTASCH (PYSKATÁ), który to przydomek – rozpowszechniany przez papieską propagandę – oznaczał pierwotnie kobietę rozwiązłą i nawiązywał do jej powtórnego mariażu, zawartego bez zgody Rzymu, a nie do rzekomej

szpetoty (takie interpretacje, tłumaczące przydomek jako „Gęba Kieszeń”, czy też „Gęba Torba”, pojawiły się w XV w. i od tego czasu szeroko rozpowszechniły w literaturze). Jej ojcem był król czeski Henryk Karyncki (ROZDZIAŁ I., CZĘŚĆ 2.). Urodziła się w 1318 w zamku Tirol koło Meranu. Wedle jej własnego oświadczenia mariaż z Janem Henrykiem nie został konsumowany i na tej podstawie w roku 1341 unieważniły go stany tyrolskie, jednak wedle prawa kanonicznego zachował on swoją ważność, a jego rozwiązanie przez papieża nastąpiło dopiero w 1359. Drugim mężem Małgorzaty został 10 lutego 1342 w zamku Tirol LUDWIK, MARGRABIA I ELEKTOR BRANDENBURSKI (JAKO LUDWIK I) W LATACH 1323–48 I 1350–51, WRAZ Z BRACMI KSIĄŻĘ GÓRNOBAWARSKI (LUDWIK V) OD 1347 (ur. 05 lub 07.1315, zm. Zorneding 18.09.1361), syn Ludwika IV, księcia górno-bawarskiego oraz cesarza rzymsko-niemieckiego z dynastii Wittelsbachów, i jego pierwszej małżonki Beatrycze, córki Bolka I, księcia świdnicko-jaworskiego. Ludwik był wcześniej mężem Małgorzaty, córki króla duńskiego Krzysztofa II (mieli jedno dziecko; córkę lub syna), owocem jego małżeństwa z dziewczką Tyrolu było czworo dzieci; syn Meinhard, książę górno-bawarski i, jako MEINHARD III, hrabia Tyrolu (ur. 1344, zm. 1363), w 1359 ożenił się z Małgorzatą Austriacką, późniejszą trzecią żoną Jana Henryka. Ponieważ małżeństwo Małgorzaty i Luksemburczyja zachowało ważność kanoniczną do 1359, kiedy anulował go papież, do tego czasu Kościół uznawał jej dzieci z Ludwikiem za nieślubne. Po śmierci syna w 1363 zapisała Tyrol księciu Austrii Rudolfowi IV i przeniosła się na dwór wiedeński. Zmarła 3 października 1369 w Hofburgu i spoczęła w kościele franciszkanów (minorytów) w Wiedniu.

2. Poślubiona między kwietniem a majem 1350:

MAŁGORZATA OPAWSKA, córka Mikołaja II, księcia opawskiego ze śląskiej linii dynastii Przemyślidów (potomków bastarda Przemysła Ottokara II), i jego żony Anny, córki Przemysła, księcia raciborskiego z górnośląskiej linii dynastii Piastów. Urodziła się ok. 1330, a zmarła z początkiem 1363 i spoczęła być może w nekropolii morawskich Luksemburgów w kościele klasztornym augustianów pw. św. Tomasza w Brnie.

Zapewne w 1363 Jan Henryk wziął na konkubinę ELŻBIETĘ CIESZYŃSKĄ (ur. ok. 1340), podówczas cysterkę w Trzebnicy, córkę Kazimierza I, księcia cieszyńskiego z górnośląskiej linii Piastów; bezdzietny związek został zerwany przed lutym 1364.

3. Poślubiona 6 lub 26 lutego 1364 w Brnie:

MAŁGORZATA AUSTRIACKA, córka Albrechta II Chromego, księcia Austrii i Styrii, młodszego brata Rudolfa I Austriackiego (ROZDZIAŁ I., CZĘŚĆ 2.), wdową po Meinhardzie III Bawarskim, hrabim Tyrolu (s. 140). Urodziła się w 1346 w wiedeńskim Hofburgu, a umarła bezdzietnie 14 stycznia 1366 na zamku w Brnie i spoczęła w kościele klasztorным augustianów pw. św. Tomasza w Brnie.

4. Poślubiona ok. 25 sierpnia 1367 (data papieskiej dyspensy):

ELŻBIETA VON OETTINGEN, córka Albrechta, hrabiego Oettingen (Öttingen), i jego żony Adelajdy z Ortenburga. Urodzona ok. 1347, zmarła bezdzietnie 3 kwietnia 1409 w Wiedniu, gdzie przypuszczalnie została również pochowana.

Potomstwo margrabiego Jana Henryka

LINIA MORAWSKA

Dzieci z drugiego małżeństwa (A–G):

A KATARZYNA. Urodziła się z początkiem 1353. W marcu tego roku została zaręczona z KSIĘCIEM AUSTRIACKIM ALBRECHTEM III (ur. 1348, 1349 lub 1350), lecz układ małżeński został wkrótce zerwany. Między 24 lutego 1365 i 2 lutego 1372 poślubiła HENRYKA, KSIĘCIA NIEMODLIŃSKIEGO OD 1362–65 (ur. 1330–40, zm. 14.09.1382), syna Bolka Pierworodnego, księcia niemodlińskiego z górnośląskiej linii Piastów, oraz jego żony Eufemii, córki Henryka VI, księcia wrocławskiego, potomka dolnośląskiej linii tej dynastii. Katarzyna zmarła bezdzietnie przed 17 lipca 1378 i została zapewne pochowana w kolegiacie św. Bartłomieja w Głogówku.

B JODOK. Urodził się w 1354, zapewne w październiku. Inne wersje jego imienia to JOST i JOBST. Po śmierci ojca (1375) odziedziczył Marchię Morawską. 22 maja 1388 wspólnie z młodszym bratem Prokopem nabył w zastaw od swojego brata stryjecznego Zygmunta Brandenburgię (bez Nowej

Marchii) na okres pięciu lat, z zastrzeżeniem, że jeśli marchia nie zostanie przez Zygmunta wykupiona w wyznaczonym okresie, przejdzie w dziedziczne władanie Jodoka. W tym samym roku wziął w zastaw od Wacława IV księstwo Luksemburga. W 1394 stanął na czele związku możnych czeskich zwanego Jednotą Pańską, którego celem było obalenie Wacława; w maju tego roku król Czech dostał się do niewoli, a Jodok ogłosił się regentem. Do porozumienia doszło w sierpniu dzięki pośrednictwu Jana, księcia na Zgorzelcu, przyrodniego brata króla. W 1395 Jodok wydziedziczył Prokopa i uczynił swoim spadkobiercą w Brandemburgii z powrotem Zygmunta Luksemburskiego. W 1397 uzyskał od Wacława IV – będącego także królem rzymsko-niemieckim, przeniesienie na swoją osobę godności elektora i arcykomornika Rzeszy, ponadto w 1401 otrzymał od niego Łużyce Dolne. W maju 1410 Jodok z Zygmuntem stanęli w szranki o władzę w Rzeszy. 20 września 1410 we Frankfurcie nad Menem głosami trzech elektorów (arcybiskup trewirski, palatyn reński oraz margrabia brandenburski) obwołano królem Zygmunta, a dziesięć dni później (1.10.1410) za kandydaturą Jodoka głosowali arcybiskupi Moguncji i Kolonii, Wacław IV (który w tym samym dniu oficjalnie zrzekł się praw do tronu niemieckiego), a także sam zainteresowany jako margrabia brandenburski. Zmarł nagle, nie doczekawszy koronacji, 18 stycznia 1411 w zamku Spielberg koło Brna i spoczął u boku ojca w kościele klasztorным augustianów pw. św. Tomasza w Brnie; możliwe, iż został otruty na rozkaz Zygmunta Luksemburskiego.

Żoną Jodoka została w 1374:

AGNIESZKA ELŻBIETA OPOLSKA, córka Bolka II, księcia opolskiego z górnośląskiej linii Piastów, oraz jego drugiej żony (Małgorzaty?), której pochodzenie nie jest znane. Według dawniejszych opracowań Luksemburczyk był najpierw żonaty z księżniczką opolską Elżbietą, córką Władysława Opolczyka, palatyna Węgier, zaś córka Bolka II była jego drugą żoną; Kazimierz Jasiński dowiódł jednak, że córka Opolczyka nie istniała, a jedyną małżonką Jodoka była cór-

- ka Bolka II, nosząca podwójne imię. Urodziła się w latach 1349–56, a zmarła przed 5 maja 1409. Jej małżeństwo z margrabią Jodokiem nie zaowocowało potomstwem.
- C ELŻBIETA. Urodziła się w (ok.) 1355, a w 1366 została wydana za WILHELMA I JEDNOOKIEGO, MARGRABIEGO MIŚNI I LANDGRAFA TURYNII (Z BRAĆMI) OD 1349, MARGRABIEGO MIŚNI OD PODZIAŁU W 1379 (ur. Drezno 19.12.1343, zm. Grimma 10.02.1407), syna Fryderyka II Poważnego, margrabię Miśni i landgrafa Turynii z dynastii Wettynów, i jego żony Matyldy, córki cesarza Ludwika IV. Małżeństwo to pozostało bezdzietne. Elżbieta zmarła 20 listopada 1400 i spoczęła w katedrze św. Trójcy w Miśni. Wilhelm ożenił się później z Anną, córką Ottona, księcia brunszwickiego na Getyndze, jednak i z tego związku nie dochował się potomków.
- D DZIECKO. Urodziło się w latach 1356–58 i rychło umarło.
- E JAN SOBIESŁAW. Na świat przyszedł w latach 1356–58. Poświęcił się karierze kościelnej, święcenia otrzymał w 1370. W 1380 został biskupem Litomyśla, którą to godność złożył w 1387 po wyborze na biskupstwo ołomunieckie. 27 listopada 1387 papież Urban VI mianował go patriarchą Akwilei. Został zamordowany przez Tristana Savor-gnano ze zwaśnionej z nim rodziny szlacheckiej 12 października 1394 pod bramą zamku w Udine w regionie Friulu (Friuli). Zwłoki patriarchy złożono początkowo w tamtejszym kościele zamkowym Santa Maria di Castello, a następnie przeniesiono do kolegiaty w Udine. Obecnie spoczywają pod głównym ołtarzem tamtejszej katedry.
- F PROKOP. Urodził się w latach 1350–60 (zapewne bliżej terminu *ad quem*). Po śmierci ojca (12.11.1375) wspólnie ze starszym bratem Jodokiem objął władzę na Morawach. 22 maja 1388 bracia nabyli od Zygmunta Luksemburskiego Brandenburgię (bez Nowej Marchii) w zastaw na pięć lat, z prawem przejęcia marchii w dziedziczne posiadanie na wypadek niespłacenia zastawu. Ustalono także dziedziczenie Brandenburgii, która po śmierci Jodoka miała przejść na Prokopa. W 1395 starszy z braci zmienił jednak testa-

ment, wyznaczając sukcesorem Zygmunta. W przeciwieństwie do Jodoka, Prokop pozostał wiernym stronnikiem Wacława IV i sprawował z jego ramienia w latach 1397–98 regencję w Czechach. W 1402 wraz z nim dostał się do niewoli Zygmunta Luksemburskiego, z której został zwolniony krótko przed śmiercią. Zmarł 24 września 1405 w Brnie i spoczął w klasztorze augustianów św. Tomasza tamże.

Bastard Prokopa:

JERZY, benedyktyn (zm. 1457).

G ? ANNA. Urodziła się przypuszczalnie po 1353 i została żoną PIOTRA ZE ŠTERNBERKA (STERNBERG), MOŻNEGO CZESKIEGO (zm. 1397 lub 1380), syna Stefana ze Šternberka zwanego Czechem, hetmana ziemskiego na Morawy, pana na Trenčynie (Trenčín), i jego żony Katarzyny z Kravař; małżeństwo to zaowocowało potomstwem. Anna zmarła w nieokreślonym bliżej czasie przed 1405.

Domniemany bastard margrabiego Jana Henryka:

JAN Z MORAW (ur. 1345, zm. 8.04.1380–20.09.1381), kanonik w Brnie.

Syn króla Jana i Beatrycze de Bourbon:

WACŁAW. Urodził się 25 lutego 1337 w Pradze. Od 1353 był hrabią Metzu. 13 marca 1354 w stolicy jego władztwa przyrodni brat Wacława, król czeski Karol I (Karol IV jako król niemiecki i cesarz), nadał mu podniesione do rangi księstwa luksemburskie kraje dziedziczne (hrabstwo Luksemburga, margrabstwo Arlon oraz hrabstwa La Roche i Durbuy). Po śmierci teścia (5.12.1355) został *de iure uxoris* księciem Brabancji i Limburgii oraz margrabią Antwerpii. Od 1364 był z nominacji cesarza Karola IV gubernatorem Alzacji. Zmarł na trąd 8 grudnia 1383 w zamku Bock w Luksemburgu i spoczął w opactwie cysterskim w Orval.

Małżonka Wacława, księcia Luksemburga

Poślubiona w marcu 1352 w Danvillers:

JOANNA BRABANCKA, córka Jana III Triumfatora, księcia Brabancji i Limburgi z dynastii Louvain, i poślubionej mu Marii, córki Ludwika Francuskiego, hrabiego Evreux. Na świat przyszła 24 czerwca 1322 i w 1334 została wydana za WILHELMA,

HRABIEGO HOLANDII (WILHELM IV), ZELANDII (III) I HAINAUT (II) OD 1337 (ur. 1317, poległ pod Staveren 26.09.1345), syna hrabiego Wilhelma III Dobrego oraz jego żony Joanny, córki Karola I, hrabiego Valois; mieli młodo zmarłego syna. Po śmierci ojca 5 grudnia 1355 wspólnie z Wacławem wstąpiła na tron brabancki. W 1396 sprzedała Limburgię księciu Burgundii Filipowi II, a 7 maja 1404 zrzekła się Brabancji na rzecz siostrzenicy. Zmarła 1 grudnia 1406 w Brukseli i spoczęła w tamtejszym kościele karmelitanek.

Bastardy Wacława, księcia Luksemburga (A–D):

- A GILLES BASTARD LUKSEMBURSKI. W latach 1374–1404 jest wzmiankowany jako pan la Tourdevant-Virton i Saulmourey (z tytułu praw sukcesyjnych żony), pełnił nadto urząd gubernatora hrabstwa Aspermont. Ok. 1374–76 pojął za żonę swą daleką kuzynkę KLEMENCJĘ LUKSEMBURSKĄ, córkę Raula Bastarda Luksemburskiego i miał z nią potomstwo, posługujące się nazwiskiem de Latour (wygasłe po mieczu w II. połowie XV w.).
- B WILHELM BASTARD LUKSEMBURSKI. Baliw w Hannut (1405).
- C JAN BASTARD LUKSEMBURSKI. Wzmiankowany między 1395 i 7 maja 1405, pojął za żonę MARIĘ MANNENS; nie są znane ich dzieci.
- D KAROL BASTARD LUKSEMBURSKI. Po 1411 ożenił się z JOANNĄ VAN DER SPOUT (wzmiankowana 1383–1411), córką Bernarda van der Spout i jego żony Małgorzaty van der Hulpem Bastardy Brabanciej; nie mieli dzieci.

Pozamałżeńscy synowie króla Jana (1–2):

- 1 MIKOŁAJ Z LUKSEMBURGA. Urodził się w Luksemburgu w początkach 1322 i od dzieciństwa przeznaczony był do kariery kościelnej. Przed 1328 otrzymał urząd kanonika w Toul, w 1328 został kanonikiem w Pradze, Koblencji i Maastricht, a rok później w Trewirze. W 1344 przyjął kanonię u św. Lamberta w Liège, sprawował także urzędy proboszcza w Saaz oraz kanonika w Wyszehradzie, a w 1348 został mianowany kanclerzem Królestwa Czech. 7 stycznia 1349 papież Klemens VI osadził go na biskupstwie naumburskim jako kontrkandydata Jana z Milicza, jednakże Mikołaj zrezygnował z tego stanowiska w 1350, po akcesji (31.10.1350) na patriarszy tron Akwileji. Zmarł 29 lipca 1358 w zamku Udine (region Friulu) i został pochowany w tamtejszej katedrze.
- 2 HENRYK Z BRUKSELI. Mnich, wzmiankowany w 1357.

Karol I

KRÓL CZESKI
1346–1378

Ojciec: JAN ŚLEPY | s. 134

Matka: ELŻBIETA CZESKA | s. 137

Rodzeństwo: BIOGR. JANA

*

W historiografii, także czeskiej, figuruje najczęściej jako KAROL IV – wedle numeracji władców niemieckich – podczas gdy w Czechach był pierwszym królem tego imienia. Urodził się 14 maja 1316 w rezydencji zwanej Domem Pod Kamiennym Dzwonem w Pradze i na chrzcie otrzymał imię WACŁAW, zaś imię Karola (na cześć męża swojej ciotki, króla francuskiego Karola IV) przyjął podczas bierzmowania w 1323 w Paryżu i rychło wyparło ono w powszechnym użyciu imię chrzestne. W latach 1334–36 zarządzał z ramienia ojca Marchią Morawską. W 1346 wraz z królem Janem udał się do Awinionu, ówczesnej stolicy państwa papieskiego, gdzie otrzymał poparcie Klemensa VI dla swoich starań o tron niemiecki. Na zjeździe książąt Rzeszy 11 listopada 1346 w Rhens został wybrany (anty)królem w opozycji do panującego cesarza Ludwika IV. Wkrótce potem wziął u boku ojca udział w bitwie pod Crécy (26.08.1346), gdzie poległ ociemniały Jan, po którym przejął godność króla Czech i luksemburskie kraje dziedziczne (hrabstwo Luksemburga, margrabstwo Arlon, hrabstwa La Roche i Durbuy). Koronacja Karola na króla rzymskiego odbyła się 26 listopada 1346 w Bonn, gdyż Akwizgran pozostawał wierny cesarzowi Ludwikowi, a 2 września 1347 w katedrze św. Wita w Pradze pierwszy arcybiskup praski Arnošt z Pardubic ukoronował go na króla Czech. Śmierć cesarza (1347) uczyniła Karola panem sytuacji w Rzeszy – w maju 1349 jego główny przeciwnik, Günter ze Schwarzburga, zrzekł się praw do tronu niemieckiego, 17 czerwca tego roku książęta złożyli Karolowi hołd wierności,

a 25 lipca 1349 w kaplicy pałacowej Karola Wielkiego w katedrze akwizgrańskiej został ukoronowany przez stryjecznego dziada Baldwina, arcybiskupa trewirskiego. 6 stycznia 1355 w katedrze św. Ambrożego w Mediolanie koronował się na króla Italii (Longobardów), a dnia 5 kwietnia 1355 w bazylice św. Piotra w Rzymie otrzymał wraz z żoną Anną koronę cesarską z rąk kardynała Piotra z Ostii. 4 czerwca 1365 w Arles, zgodnie z tradycją sięgającą czasów Karolingów, został ukoronowany na króla Burgundii – była to ostatnia taka koronacja dokonana przez władcę Niemiec. Zgodnie z wydaną przez Karola w 1356 Złotą Bullą król czeski wszedł z tytułem arcypodczaszego Rzeszy do grona siedmiu książąt elektorów, uprawnionych do wyboru króla rzymsko-niemieckiego. Zmarł na zapalenie płuc 29 listopada 1378 w zamku praskim i został pochowany w katedrze św. Wita.

Małżonki Karola I:

1. Poślubiona 8 maja 1329 w katedrze św. Wita w Pradze:

BLANKA MAŁGORZATA DE VALOIS

Była córką Karola I, hrabiego Valois, Alençon, Chartres i Perche oraz tytularnego łacińskiego cesarza Konstantynopola, protoplasty Walezjuszy – odnogi francuskiej dynastii Kapetyngów, i jego trzeciej żony Matyldy (Mahaut), hrabiny Saint-Pol, córki Gwidona III z Châtillon, hrabiego Saint-Pol. Urodziła się w 1317 i w dniu 2 września 1347 w katedrze św. Wita przy zamku praskim została ukoronowana na królową czeską. Zmarła po krótkiej chorobie lub na gruźlicę 1 sierpnia 1348 na zamku w Pradze i została pochowana w katedrze (dawniejszej bazylice) św. Wita.

2. Poślubiona 4 lub 11 marca 1392 w Bacharach nad Renem:

ANNA PALATYŃSKA

Była córką Rudolfa II zwanego Ślepym, elektora Palatynatu Reńskiego z palatyńskiej linii Wittelsbachów, i jego pierwszej żony Anny, córki Ottona II, księcia Karyntii. Na świat przyszła 26 września 1329. Jej koronacja na królową rzymsko-niemiecką miała miejsce 26 lipca 1349 w kaplicy Karola Wielkiego w katedrze akwizgrańskiej, a 1 listopada tego roku w katedrze św. Wita przy zamku praskim została koronowana na królową Czech. Zmarła 2 lutego 1353 na zamku w Pradze i spoczęła w katedrze św. Wita.

3. Poślubiona 27 maja 1353 w Budzie:

ANNA ŚWIDNICKA

Była ona córką Henryka II, księcia świdnickiego z dolnośląskiej linii Piastów, i jego żony Katarzyny nieznanej filiacji. Urodziła się w 1339. Po zawarciu małżeństwa 28 lipca 1353 w katedrze św. Wita w Pradze została koronowana na królową czeską, 9 lutego 1354 w kaplicy pałacowej Karola Wielkiego w katedrze w Akwizgranie miała miejsce jej sakra na królową rzymsko-niemiecką, a 5 kwietnia 1355 w bazylice św. Piotra w Rzymie ukoronowano ją na cesarzową. Zmarła w trakcie porodu 11 lipca 1362 na zamku w Pradze i spoczęła w katedrze św. Wita.

4. Poślubiona 21 maja 1363 w katedrze wawelskiej w Krakowie:

ELŻBIETA POMORSKA

Jej ojcem był Bogusław V Wielki, książę pomorski na Słupsku z dynastii Gryfitów, matką zaś jego pierwsza żona Elżbieta, córka Kazimierza III Wielkiego, króla Polski. Urodziła się kilka miesięcy przed 13 listopada 1347 lub też na przełomie lata i jesieni 1346. Jej koronacja na królową czeską odbyła się 18 czerwca 1363 w katedrze św. Wita w Pradze, a 1 listopada 1368 w bazylice św. Piotra w Rzymie została ukoronowana na cesarzową rzymsko-niemiecką. Zmarła 15 lutego 1393 na zamku w Hradcu Králové, skąd jej zwłoki przewieziono do Pragi i złożono u boku Karola i jego poprzednich małżonek w katedrze św. Wita.

Córki Karola IV i Blanki de Valois (1–2):

- 1 MAŁGORZATA, PIERWSZA ŻONA LUDWIK I WIELKIEGO (ROZDZIAŁ II., CZĘŚĆ 3.).
- 2 KATARZYNA. Urodziła się w sierpniu 1342 lub 1343 na zamku w Pradze. 3 lub 13 lipca 1353, 1356 lub 1357 w Wiedniu poślubiła RUDOLFA ZAŁOŻYCIELA, OD 1358 KSIĘCIA AUSTRII I STYRII (RUDOLF IV), KSIĘCIA KARYNTII I PANA KRAINY (RUDOLF II) ORAZ HRABIEGO TYROLU (POŁUDNIOWEGO; NA CAŁYM TYROLU OD 1364) (ur. Wiedeń 1.11.1339, zm. Mediolan 27.07.1365), syna Albrechta II Chroмого, księcia Austrii i Styrii etc., młodszego brata Rudolfa I Austriackiego (ROZDZIAŁ I., CZĘŚĆ 2.), oraz jego żony Joanny z Pfirtu Po śmierci Rudolfa IV, z którym nie miała dzieci, 19 marca 1366 w katedrze św. Wita w Pradze Katarzyna wyszła za

OTTONA V GNUŚNEGO, WSPÓLNIE Z BRAĆMI KSIĘCIA GÓRNEJ BAWARII OD 1349, MARGRABIEGO BRANDENBURSKIEGO OD 1351 (ur. Monachium 1340 lub 1342, zm. zamek Wolfstein 15.11. 1379), najmłodszego spośród synów Ludwika IV, księcia górnobawarskiego i cesarza rzymsko-niemieckiego, potomka dynastii Wittelsbachów, i jego drugiej żony Małgorzaty II, hrabiny Holandii, Zelandii i Hainaut, córki Wilhelma III Dobrego, hrabiego Holandii, Zelandii i Hainaut. Zmarła ona 26 kwietnia 1395 w Perchtoldsdorfe koło Wiednia i spoczęła u boku pierwszego męża w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w kościele (od 1469 katedrze) św. Stefana w Wiedniu.

UWAGA: W części zagranicznych opracowań przyjął się pogląd (za dziełem P.W. Knoll: *The Rise of the Polish Monarchy: Piast Poland in East Central Europe 1320–1370*, Univeristy of Chicago Press, Chicago and London), iż wnuk króla czeskiego Jana – także noszący to imię – 12–13 listopada 1335 został zaręczony z królowną polską Elżbietą, córką Kazimierza Wielkiego, był urodzonym ok. 1334 synem Karola i Blanki. W rzeczywistości układ zaręczynowy dotyczył jednak księcia dolnobawarskiego Jana I, syna księżniczki czeskiej Małgorzaty, córki Jana Ślepego, a jedyny znany źródłom syn Karola IV o imieniu Jan pochodził z jego czwartego małżeństwa.

Syn Karola IV i Anny Palatyńskiej:

WACŁAW. Urodził się 17 lub 27 stycznia 1350 na zamku praskim, gdzie zmarł 28 lub 30 grudnia 1351. Spoczął w katedrze św. Wita w Pradze.

Dzieci Karola IV i Anny Świdnickiej (1–3):

- 1 ELŻBIETA. Urodziła się 19 marca 1358 w zamku praskim, a krótko po 19 marca 1366 w Pradze lub w Wiedniu poślubiła ALBRECHTA Z WARKOCZEM, KSIĘCIA AUSTRII, STYRII, KARYNTII I KRAINY (ALBRECHT III) ORAZ HRABIEGO TYROLU (ALBRECHT IV) OD 1365 (Z MŁODSZYM BRATEM), NA AUSTRII WŁAŚCIWEJ OD PODZIAŁU W 1379 (ur. Wiedeń 9.9.1348, według innych danych w 1349 lub 1350, zm. Laxenburg 29.08.1395), syna Albrechta II Chromego, księcia Austrii i Styrii etc., oraz i jego żony Joanny, córki Ulryka III, hrabiego Pfirtu (ROZDZIAŁ I., CZĘŚĆ 2., BIOGR. RUDOLFA I

AUSTRIACKIEGO), młodszego brata księcia austriackiego Rudolfa IV Założyciela, małżonka przyrodniej siostry Elżbiety, Katarzyny. Elżbieta zmarła bezdzietnie 4 września 1373 w wiedeńskim Hofburgu i została pochowana obok teściów w klasztorze kartuzów w Gaming. Owdowiały księżę Albrecht III ożenił się w 1375 z burgrabianką norymberską Beatrycze (ur. ok. 1362), która urodziła mu syna.

2 WACŁAW IV | s. 154

3 MARTWY SYN. Urodził się 11 lipca 1362 na zamku praskim i spoczął u boku cesarzowej Anny w katedrze św. Wita.

Dzieci Karola IV i Elżbiety Pomorskiej (1–6):

1 ANNA. Urodziła się 11 maja 1366 na zamku w Pradze. 14, 20 lub 22 stycznia 1382 w kaplicy św. Stefana w pałacu Westminsterskim pod Londynem poślubiła RYSZARDA II, KRÓLA ANGLII W LATACH 1377–99 (ur. Bordeaux 6.01.1367, zm. Pontefract 14.02. 1400), którego ojcem był Edward zwany Czarnym Księciem, księżę Walii, najstarszy spośród synów króla angielskiego Edwarda III z dynastii Plantagenetów, a matką – jego żona Joanna, hrabina Kentu, córka Edmunda, earla Kentu, potomka bocznej linii tejże dynastii. Koronacja Anny na królową Anglii miała miejsce 22 stycznia 1382 w opactwie Westminsterskim. Z królem Ryszardem nie miała dzieci. Zmarła podczas epidemii dżumy 7 czerwca 1394 w pałacu w Sheen pod Londynem (późniejszy pałac Richmond) i została pochowana w opactwie Westminsterskim. Owdowiały Ryszard ożenił w 1396 z księżniczką francuską Izabelą, córką Karola VI, jednak i to jego małżeństwo pozostało bezdzietne.

2 ZYGMUNT | s.157

3 JAN. Urodził się 22 czerwca 1370 na zamku praskim. 2 października 1373 Karol IV nadał Brandenburgię w lenno swoim trzem synom: Wacławowi, Zygmunтови oraz Janowi. W 1377 najmłodszy z braci został ponadto z nadania ojca księciem na Zgorzelcu i margrabią Łużyc Dolnych (lennikiem czeskim), zaś w 1378 otrzymał od Wacława IV Nową Marchię. Wbrew stanowisku większej części możnowładztwa czeskiego, pozostał wiernym stronnikiem starszego przyrodniego brata; z je-

go ramienia administrował Marchią Brandeburską (w latach 1385–88) i Luksemburgiem (1386–88), a w styczniu 1394 uzyskał od niego godność ziemskiego hetmana Czech. Zmarł nagle, być może otruty, 1 marca 1396 podczas postoju w klasztorze Neuzelle w Marchii Łużyckiej. Został pochowany w nekropolii królewskiej w praskiej katedrze św. Wita. Podczas wojen husyckich w połowie XV w. sarkofag księcia obrabowano i zniszczono, a szczątki sprofanowano.

Małżonka Jana, poślubiona 10 lutego 1388 w Pradze:

RYSZARDA (RYCHILDA) MEKLEMBURSKA (SZWEDZKA), córka Albrechta III, księcia meklemburskiego na Schwerinie (pol. Zwierzyn, Szweryn), w latach 1363–89 króla Szwecji, i jego pierwszej żony Ryszardy (Rychildy), córki Ottona I, hrabiego Szwerynu. Na świat przyszła w 1360–65 lub 1372, zmarła zaś po 5 (15) marca 1400. Miejsce jej pochówku nie jest znane.

Córka Jana:

ELŻBIETA. Urodziła się w listopadzie 1390 w Hořovicach (Horrowitz lub Horschowitz). Rychła śmierć ojca (1396) uczyniła ją dziedziczką księstwa zgorzeleckiego. 16 lipca lub 1 września 1409 w Brukseli wyszła za ANTONIEGO, KSIĘCIA BRABANCJI, LOTHIER I LIMBURGII ORAZ MARGRABIEGO ANTWERPII OD 1406 (ur. sierpień 1384, stracony podczas bitwy pod Agincourt 25.10.1415), którego ojcem był Filip II Śmiały, książę Burgundii z bocznej linii dynastii walezyjskiej, syn księżniczki czeskiej Jutty (Bony), córki Jana Ślepego. Ich jedynym dzieckiem był syn Wilhelm, który nie dożył pierwszego roku życia. W 1416 owdowiałą Elżbietę swatano Władysławowi II Jagielle, odmówiła jednak swojej ręki królowi, a w czerwcu 1418 wyszła za JANA III BEZLITOSNEGO, W LATACH 1389–1418 BISKUPA LIÈGE, KSIĘCIA DOLNOBAWARSKIEGO NA STRAUBING OD 1397, REGENTA HOLANDII, ZELANDII I HAINAUT OD 1417, HRABIEGO HOLENDERSKIEGO OD 1418 (ur. 1374, zm. Haga 6.01.1425), syna Albrechta I, księcia dolnobawarskiego na Straubing oraz hrabiego Holandii, Zelandii i Hainaut z dynastii Wittelsbachów, oraz jego pierwszej żony Małgorzaty, córki Ludwika I Dobrego, księcia brzeskiego. Po śmierci w 1411 (anty)

króla rzymsko-niemieckiego Jodoka, Elżbieta przejęła należący do niego zastaw na księstwie Luksemburga, uczyniony przez Wacława IV w 1409. Dnia 14 marca 1427 odsprzedała go księciu burgundzkiemu Filipowi Dobremu, czemu jednak sprzeciwiły się stany luksemburskie i cesarz Zygmunt. Po bezskutecznej próbie sprzedaży Luksemburga arcybiskupowi Trewiru, Elżbieta ostatecznie przekazała zastaw księciu Filipowi (umowę z Hesdin z 4 października 1441), co pozwoliło mu w dwa lata później przyłączyć księstwo luksemburskie do Burgundii. Zmarła 3 sierpnia 1451 w Trewirze i została pochowana w tamtejszym kościele minorytów (następnie jezuitów, obecnie św. Trójcy).

- 4 KAROL. Urodził się 13 marca 1372 na zamku w Pradze, gdzie zmarł 24 lipca następnego roku. Spoczął w praskiej katedrze św. Wita.
- 5 MAŁGORZATA. Urodziła się 29 września 1374 na zamku w Pradze. Jej mężem został poślubiony przed 25 maja 1381 JAN III, BURGRABIA NORYMBERGII OD 1397 (WESPÓŁ Z MŁODSZYM BRATEM FRYDERYKIEM VI) (ur. ok. 1369, zm. zamek Plassenburg w Kulmbach 11.06.1420), syn Fryderyka V, burgrabiego norymberskiego z dynastii Hohenzollernów (Zollernów), oraz jego żony Elżbiety, córki Fryderyka II Poważnego, margrabiego Miśni i landgraфа Turynгии; mieli córkę. Małgorzata zmarła 4 czerwca 1410 na Węgrzech, bawiąc u starszego brata, króla Zygmunta. Została pochowana w Budzie.
- 6 HENRYK. Urodził się ok. sierpnia 1377, a umarł ok. 1378 (na zamku w Pradze) i najprawdopodobniej spoczął w praskiej katedrze św. Wita.

Wacław IV

KRÓL CZESKI
1378–1419

Ojciec: KAROL I | s. 146

Matka: ANNA ŚWIDNICKA | s. 149

Rodzeństwo: BIOGR. KAROLA I

*

Przez współczesnych zwany był PIJAKIEM. Urodził się 26 lutego 1361 na zamku w Norymberdze. 15 czerwca 1363 w katedrze św. Wita przy zamku praskim został z polecenia ojca koronowany na króla Czech. 2 października 1373 ojciec nadał Wacławowi oraz jego młodszemu braciom Zygmunтови i Janowi urząd margrabiego brandenburskiego, wiążąc się z godnością elektora Rzeszy. 10 czerwca 1376 we Frankfurcie nad Menem został wybrany królem rzymsko-niemieckim (koronowany 21 lipca w katedrze akwizgrańskiej). Po śmierci ojca w 1378 objął rządy w Czechach i Rzeszy Niemieckiej, zrzekając się jednocześnie tytułu margrabiego brandenburskiego. W grudniu 1383 odziedziczył po swoim stryju i imienniku (ZOB. BIOGR. JANA ŚLEPEGO) księstwo luksemburskie, gdzie panował pod imieniem WACŁAWA II; w 1388 oddał je w zastaw margrabiemu morawskiemu Jodokowi (ZOB. BIOGR. JANA ŚLEPEGO). W maju 1394 został pojmany przez sprzysiężenie czeskich możnych, tzw. Jednotę Pańską, lecz dzięki interwencji przyrodniego brata, Jana Zgorzeleckiego, 1 sierpnia 1394 odzyskał wolność. 20 sierpnia 1400 w Oberlahnstein czterej książęta elektorzy (palatyn reński, arcybiskup moguncki, arcybiskup koloński i książę saski) ogłosili detronizację Wacława IV jako władcy Rzeszy Niemieckiej; 1 października 1410 oficjalnie zrzekł się on praw do tronu. Wobec zamieszek wywołanych przez husytów w 1419 opuścił Pragę i osiadł w Novým Hradzie pod Kunraticami. Zmarł 16 sierpnia 1419 na atak serca lub udar doznany podczas polowania w okolicznych lasach. Jego zwłoki królowa Zofia przewiozła

do kościoła św. Piotra i Pawła w Wyszehradzie, po czym zostały one potajemnie umieszczone w praskiej katedrze św. Wita. Niebawem ciało wywieziono z ogarniętej wojną stolicy do klasztoru cysterskiego w pobliskim Zbrasławiu, lecz latem 1420 został on zajęty przez husytów, a sarkofag Wacława IV zniszczono; zbezczeszczone ciało króla pogrzebał w pobliżu rybak Moucha. Po kolejnych trzech latach szczątki wydobyto z prowizorycznej mogiły i na powrót złożono w katedrze św. Wita.

Małżonki Wacława IV

1. Poślubiona 29 września 1370 w Norymberdze:

JOANNA BAWARSKA

Była córką Albrechta I, księcia dolnobawarskiego na Straubing oraz hrabiego Holandii, Zelandii i Hainaut, i jego pierwszej żony Małgorzaty, córki Ludwika I Dobrego, księcia brzeskiego, syna księżniczki czeskiej Małgorzaty, córki Wacława II (ROZDZIAŁ I., CZĘŚĆ 1.). Urodziła się w 1356 lub 1361. 17 listopada 1370 w katedrze św. Wita przy zamku praskim została koronowana na królową Czech. Zmarła 31 grudnia 1386 na zamku w Pradze; wedle różnych wersji zagryziona przez jednego z psów myśliwskich męża (ewentualnie zarażona przez niego wścieklizną), wskutek dobrowolnego zagłodzenia lub też podczas epidemii dżumy. Została pochowana w praskiej katedrze św. Wita.

2. Poślubiona 2 maja 1389 w katedrze św. Wita w Pradze:

ZOFIA BAWARSKA

Była córką Jana II zwanego Bogobojnym, księcia górnobawarskiego na Monachium z dynastii Wittelsbachów, i jego żony Katarzyny, córki Meinharda V, hrabiego Gorycji. Na świat przyszła w 1376. Dnia 15 marca 1400 w katedrze św. Wita w Pradze została koronowana na królową czeską. Po śmierci męża, z którym nie miała dzieci, sprawowała przez krótki czas regencję w Czechach w imieniu szwagra, Zygmunta, jednak – niepopularna w kraju – wkrótce opuściła stolicę i przeniosła się na dwór węgierski. Pod koniec 1421 Zygmunt proponował jej rękę owdowiałemu Władysławowi Jagielle, lecz do zawarcia małżeństwa nie doszło. Zmarła 26 września 1425 w Pożoniu (niem. Preszburg, dziś Bratysława) i spoczęła w kościele św. Marcina tamże.

Zygmunt

KRÓL CZESKI
1419–1437

*

SZCZEGÓŁY ZOB.:
ROZDZIAŁ III., CZĘŚĆ 1., BIOGR.

Zygmunta
Luksemburskiego